

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

20.09.2018 № 08-2244

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України

Парубію А. В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

На засіданні Рахункової палати 28.08.2018 розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на виконання повноважень Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, а також за підсумками обговорення прийнято відповідне рішення.

На виконання вимог частини першої статті 37 Закону України «Про Рахункову палату» інформуємо.

У 2016–2017 роках та I кварталі 2018 року на фінансування діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі – Нацкомфінпослуг), витрачено 102,5 млн грн коштів державного бюджету, що відповідало бюджетним призначенням. Водночас Нацкомфінпослуг повною мірою не досягнуто визначеної мети бюджетної програми 5501010 – забезпечення реалізації державного регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг, зокрема виконання результативних показників становило 78 відсотків. Крім того, результативні показники, затверджені у паспортах бюджетної програми 5501010 на 2016–2017 роки, не охоплюють більшості визначених законодавством основних напрямів діяльності та завдань Нацкомфінпослуг, що ускладнює проведення всебічного аналізу, оцінки стану досягнення мети програми та ефективності використання бюджетних коштів. Зокрема, Нацкомфінпослуг було отримано у 2017 році

додаткові асигнування у сумі майже 10 млн грн за напрямом «приведення інформаційної інфраструктури та ресурсів Нацкомфінпослуг у відповідність до вимог щодо захисту інформації та змін у нормативно-правових актах». При цьому паспорт бюджетної програми не було доповнено показниками якості, які б характеризували використання зазначених бюджетних коштів.

Під час аудиту встановлено, що обрання Нацкомфінпослуг в 2017 році переговорної процедури закупівель послуг ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Медирент» на суму 1,5 млн грн не відповідало вимогам статті 35 Закону України «Про публічні закупівлі». Зокрема, документально не обґрунтовано визначення цього суб'єкта постачальником, яким у попередні періоди вже надавались відповідні послуги та заміна якого могла б негативно вплинути на функціонування інформаційної системи. Проведення переговорної процедури замість тендерної не сприяло створенню добросовісної конкуренції, оскільки не передбачало оцінку альтернативних пропозицій інших постачальників. Як наслідок, прийняті управлінські рішення не сприяли досягненню економії бюджетних коштів.

Чинне законодавство, яке регламентує основні підходи до регулювання та нагляду за ринком фінансових послуг, не відповідає вимогам світових стандартів, є неактуалізованим і суперечливим. З огляду на це необхідно опрацювати законодавчі ініціативи для підвищення інституційної спроможності органу, який здійснює державне регулювання у цій сфері, що має сприяти покращенню якості фінансових послуг, які надають учасники вказаного сегмента фінансового ринку.

Упродовж періоду, що підлягав аудиту, Нацкомфінпослуг не забезпечила належного ведення та відображення в окремих реєстрах достовірної інформації про фінансові установи. Так, у Державному реєстрі фінансових установ обліковується значна кількість установ, що фактично не провадять професійну діяльність на цьому ринку та не отримали відповідних ліцензій. Крім того, Нацкомфінпослуг досі не затверджено Положення про порядок та форму ведення Єдиного реєстру бюро кредитних історій, що негативно впливає на якість інформаційного забезпечення на ринку фінансових послуг та можливість прийняття відповідними суб'єктами вчасних та ефективних управлінських рішень.

Нацкомфінпослуг відповідно до норм чинного законодавства здійснювала видачу ліцензій на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів) та переоформлення діючих ліцензій шляхом видання відповідних розпоряджень за заявами ліцензіатів. Так, протягом 2016 року фінансовим установам було видано 293 ліцензії, 2017 – 2 181, I квартал 2018 року – 159. Збільшення кількості виданих у 2017 році ліцензій пов'язано з внесенням змін до нормативно-правових актів, якими розширено перелік фінансових послуг, що ліцензуються. Водночас існуюча неузгодженість між законами України

«Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про страхування» та частиною першою статті 14 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» щодо повноважень із встановлення розміру плати за видачу ліценцій на право здійснення господарської діяльності та порядку її сплати призводить до виникнення ризиків несвоєчасного внесення ліцензіатами такої плати. Слід зазначити, що лише під час проведення аудиту Нацкомфінпослуг було вжито окремих заходів впливу до порушників, які не сплатили кошти за отримані ліцензії, а також укладено Угоду про інформаційне співробітництво з Державною казначейською службою України.

Варто зауважити, що Нацкомфінпослуг у 2016–2017 роках та I кварталі 2018 року не забезпечила повною мірою виконання функцій здійснення нагляду за наданням фінансових послуг та додержанням законодавства учасниками ринків у цій сфері. За результатами вжитих Нацкомфінпослуг заходів із запобігання і припинення порушень законодавства на ринку фінансових послуг та захисту прав споживачів фінансових послуг до порушників законодавства застосовано штрафних санкцій на суму 31,4 млн грн, з яких ними добровільно сплачено лише 7,5 млн грн (24 відсотки). Аудитом встановлено, що підрозділами Нацкомфінпослуг, відповідальними за функції правозастосування, примусове стягнення штрафних санкцій забезпечено лише щодо 0,2 відс. суми їх загального нарахування, нестягнутими залишаються 23,8 млн грн (або 76 відс.) штрафних санкцій. Низькі показники фактичної сплати штрафних санкцій пояснюються, насамперед, відсутністю налагодженої взаємодії структурних підрозділів Нацкомфінпослуг, відповідальних за виявлення порушень законодавства на ринку фінансових послуг, з підрозділами, відповідальними за ведення претензійно-позовної роботи.

Нацкомфінпослуг визначено Кабінетом Міністрів України уповноваженим органом, відповідальним за забезпечення участі в Міжнародній асоціації органів страхового нагляду та Міжнародній організації нагляду за пенсійними фондами. Проте участі у діяльності цих міжнародних організацій Нацкомфінпослуг не забезпечено через недостатність бюджетних коштів на сплату членських внесків, що негативно впливає на міжнародний імідж України.

Надається в порядку інформування.

З повагою

Голова

В. В. Пацкан